

Duchovní přijímání

Moderní autoři mluví o tzv. "duchovním svatém přijímání". **Přijímat duchovně znamená spojit se s Kristem, v eucharistii přítomným, ne však přijetím svátostným, nýbrž jen touhou, která vychází z víry láskou oživené.**

Tridentský sněm mluví o trojím způsobu přijímání: svátostně, duchovně, svátostně i duchovně zároveň, (*sacramentaliter tantum, spiritualiter tantum, sacramentaliter et spiritualiter*) i středověcí autoři hovoří o "duchovním jídle" (*manducatio spiritualis*), ale rozumějí tomu výrazu velmi široce: jí tělo Kristovo, kdo je spojen milostí s Vykupitelem. Protože je však eucharistie hlavní zdroj milosti, každé rozmnožení milosti má nějaký vztah k sv. přijímání. "Kdo v duchu církve věří," píše sv. Tomáš Akvinský, "ten podle úmyslů církve také touží po eucharistii a také přijímá..."

K duchovnímu svatému přijímání patří, podle dnešního chápání, na prvním místě *touha*. Píše sv. František Saleský: "Nemůžete-li mít to štěstí, že byste mohli přijímat skutečně při mši svaté, přijímejte alespoň srdcem a duchem, spojte se s životodárným tělem Spasitelovým alespoň touhou."

Je to touha po eucharistii. Nazýváme tedy dnes "duchovním přijímáním" každou touhu po větší milosti a spojení s Bohem. Je to touha oživená láskou. **Předpokládá tedy stav milosti, tak jako bychom měli skutečně přistoupit k přijímání.** Je to vědomá touha. Náznaky této zbožnosti čteme už u sv. Augustina. Kdo touží po dokonalosti, touží i po onom "chlebu z nebe." Mojžíš a Áron jedli jenom manu, symbol eucharistie, "protože však chápali ten viditelný chléb duchovně, duchovně po něm lačněli, duchovně ho okusili a duchovně se nasýtli." Čteme, že nezemře, kdo jí tento chléb (srv. Jan 6,51). Toto jídlo je podle sv. Augustina především pokrm duchovní, "v srdci a ne zuby." Rozlišuje svátost a její sílu (*virtus sacramenti*), na kolik je viditelný úkon. Ty dvě věci se dají od sebe oddělit.

V tomto duchu mluví často středověcí autoři: někomu se může dostat účinku svátosti (*res sacramenti*), i když navenek svátost nepřijal. "V církvi je dvojí přijímání těla Kristova," píše Alter z Lutychu, "jedno je tělesné, druhé duchovní, jedno ústy, druhé srdcem."

Známí autoři (sv. Terezie, sv. František Saleský, Ludvík de Ponte, Rodriguez, sv. Alfons z Liguori a mezi moderními např. W. Faber) propagují duchovní přijímání, protože našli oporu v Tridentském sněmu.

Teologicky se tato pobožnost opírá o dvě základní pravdy. Věříme, že hlavní zdroj nadpřirozeného života je v eucharistii. Živ bude jen ten, kdo "jí toto tělo" (srv. Jan 6,51). **Věříme však i v účinnost vnitřní touhy po dokonalosti. Toto přání může nahradit i vnější svátostný úkon.** Už touha žít, píše P. de la Taille, je životní úkon. Najde Krista, kdo ho hledá.

Účinky duchovního přijímání

O sv. Anděle z Merici čteme, že přijímala často v duchu protože ji zakazovali chodit denně na mši. Dosvědčuje, že při tom cítila tolik milosti, jako kdyby byla v kostele. Teologové však

rozlišují dvojí užitek svátostí: Ten, který působí sama svátost (*ex opere operáto*) a ten který závisí na vnitřní dispozici, připravenosti toho, kdo přijímá (*ex opere operantis*).

Při přijímání, které je pouze duchovní jde ovšem o ten druhý účinek. Neznamená to, že by se přijatá milost dala matematicky dělit a počítat.

“ Může se stát,” De Ponte “že dostanete tolik milostí, kolik jich dostane kněz ve svátostném přijímání, budete-li přijímat duchovně s velkou touhou...” Aby však byla tato touha účinná, je potřeba jak říká Rodriguez a jiní, abychom byli ve stavu posvěcující milosti.

Jak přijímat duchovně

V *Následování Krista* se píše: “zbožný člověk může každý den a každou hodinu s užitekem a bez zábrany přistupovat k duchovnímu přijetí Krista.” Faber uvádí, že blahoslavená Agáta od Kříže se tak spojovala s Ježíšem až dvěstěkrát denně a že by byla zemřela touhou po eucharistii, kdyby ji byl zpovědník tuto pobožnost nenaučil.

Nejvhodnější okamžik je k tomu ovšem při Večeři Páně, které jsme přítomni a sami nepřijímáme. **V duchu se připravujeme stejně, jako bychom šli ke stolu Páně.** Spojení svátostným symbolem však nahradíme jak píše Scaramelli “poutem trpělivé a mírné lásky.”

Tuto zbožnost není proto radno podceňovat, ale také ne příliš zdůrazňovat. Každá touha se má v příhodném okamžiku projevit skutkem. Přijímání duchovní se doplňuje přijímáním svátostným. V tomto smyslu je pravdivé i přirovnání, které uvádí sv. Alfons z Liguori o “zlatých nádobách”, které značí přistupování ke stolu Páně a o “nádobách ze stříbra”, které mají znamenat přijímání duchem.

Citováno z ŠPIDLÍK TOMÁŠ, *Prameny světla*,
2. vydání, Velehrad: Refugium Velehrad – Roma, 2000, s.188 – 191.

MODLITBA:

**„Nejmilejší Ježíši, chválím Tě, velebím Tě a oslavuji Tě,
Věřím v Tebe, doufám v Tebe a miluji Tě.
Modlím se k Tobě a vzdávám Ti díky za všechny spasené duše
Pro zásluhy Tvé svaté Matky, mého anděla strážce,
Mého patrona a všech andělů a svatých.
Prosím Tě také o odpuštění za všechny,
Kteří v Tebe nevěří, v Tebe nedoufají, Tebe nemilují,
Tebe nepřijímají a Tobě se neklanějí.**

Bože – Otče, Synu a Duchu Svatý –

**přijď nyní znovu do Neposkvrněného,
tříkrát milostiplného a krásného Srdce mé nebeské Matky,
které ona ustavičně spojuje s mým ubohým a hříšným srdcem,
abys v něm zase vládl v tomto čase, abych už žil ne já,
ale Ty ve mně. Amen.“**